

Білім беру жүйесіндегі ағылшын тілін игеру: Педагогикалық қиындықтар мен шешімдер

ЖАРИЯЛАНДЫ
30.04.2025

ТІРЕК СӨЗДЕР

ағылшын тілін игеру, ақпараттық технологиялар, бағалау жүйесі, білім беру жүйесі, кәсіби даму, коммуникативтік әдіс, педагогикалық қиындықтар, шешімдер

СІЛТЕМЕ

<https://bilimger.kz/178545/>

Жоканова Жанель Мадиевна

Букетов университеті, шет тілдер факультеті

3 курс студенті

Аннотация

Бұл мақалада білім беру жүйесінде ағылшын тілін игеру барысында туындайтын педагогикалық қиындықтар мен оларды шешудің заманауи тәсілдері қарастырылады. Мақалада ағылшын тілін оқыту үдерісіндегі негізгі кедергілерді талдап, коммуникативтік әдістерді енгізу, ақпараттық технологияларды қолдану, мұғалімдердің кәсіби дамуын қамтамасыз ету және бағалау жүйесін жетілдіру сияқты кешенді шаралар ұсынылады. Зерттеу нәтижелері білім беру сапасын арттыруға бағытталған нақты ұсыныстарды анықтайды.

Кілт сөздер

білім беру жүйесі, ағылшын тілін игеру, педагогикалық қиындықтар, шешімдер, коммуникативтік әдіс, ақпараттық технологиялар, кәсіби даму, бағалау жүйесі.

Кіріспе

Қазіргі жаһандану дәуірінде ағылшын тілі – халықаралық қарым-қатынас, ғылым мен технология тілдері ретінде білім беру процесінің басты құрамдас бөлігіне айналды. Оқу бағдарламаларында шет тілін

меңгеру міндеті елдің экономикалық және әлеуметтік дамуы үшін стратегиялық маңызға ие. Осыған байланысты білім беру ұйымдары ағылшын тілін оқыту сапасын арттыру мақсатында жаңа әдістемелік тәсілдер мен технологияларды енгізуге талпыныс жасайды. Алайда практикалық тәжірибе көрсеткендей, теориялық әдіснаманы іс жүзінде үйлестіру қиындықтарға ұшырап, мұғалімдер мен студенттердің мотивациясының төмендеуі, білім беру инфрақұрылымының жеткіліксіздігі, бағалау жүйесінің бейімсіздігі секілді мәселелер туындайды. Бұл мақаланың мақсаты – білім беру жүйесіндегі ағылшын тілін игеру барысында кездесетін педагогикалық қиындықтарды кешенді талдау және оларды шешу жолдарын ғылыми негізде ұсыну.

Ағылшын тілін игерудің білім беру жүйесіндегі маңызы мен контексті

Қазіргі жаһандану дәуірінде ағылшын тілі – халықаралық байланыс пен ақпарат алмасудың негізгі құралы болғандықтан, оны игеру білім беру жүйесінің басты міндеті саналады. Елдің білім беру реформалары аясында орта және жоғары білім орындарындағы шет тілі пәндеріне берілетін сағат саны арттырылып, оқу бағдарламалары жаңартылған [1]. Алайда теориялық материал бен практикалық дағдылар арасындағы алшақтық, мұғалімдердің педагогикалық шеберлігі мен оқыту технологияларын үйлестіре алмау оқыту сапасының төмендеуіне әкеледі. Сонымен қатар, оқу үрдісінде лексикалық-грамматикалық дағдыларға басымдық беріліп, коммуникативтік құзыреттілікті дамытуға жеткілікті көңіл бөлінбеуі байқалады [2]. Осы контексті ескере отырып, ағылшын тілін меңгеру мәселелері білім беру жүйесінің стратегиялық даму жоспарында басты орын алуы тиіс.

Ағылшын тілін оқытудағы педагогикалық қиындықтар

Мұғалімдердің кәсіби біліктілігінің жетіспеушілігі – ағылшын тілін оқыту сапасына кедергі келтіретін негізгі факторлардың бірі. Кең ауқымды зерттеулер көрсеткендей, көптеген мұғалімдер коммуникативтік әдісті толық меңгере алмай, дәстүрлі грамматикалық-аударма әдісіне жүгінеді

[3]. Бұл оқушылардың шынайы сөйлеу дағдыларын қалыптастыруға мүмкіндік бермейді. Тағы бір қиындық – білім беру мекемелерінде ақпараттық-коммуникациялық технологиялардың (АКТ) инфрақұрылымының үлестірімсіз дамуы мен мұғалімдердің оларды дұрыс пайдалана алмауы [4]. Мұғалімдердің өз кәсіби даму бағдарламаларына қатысу мүмкіндігінің шектеулі болуы, семинарлар мен тренингтердің сирек ұйымдастырылуы да педагогикалық қиындықтарды күшейтеді [5]. Сонымен қатар, бағалау жүйесінде тестілеуге негізделген тәсілдер оқушылардың шығармашылық және коммуникативтік дағдыларын толық көрсетпейді, нәтижесінде ағылшын тілін меңгеру деңгейін объективті анықтау қиындайды [6].

Заманауи шешімдер мен әдістемелік тәсілдер

Педагогикалық қиындықтарды шешуде коммуникативтік оқыту әдісі маңызды рөл атқарады; мұнда тілдік материал шынайы коммуникация контекстінде ұсынылып, оқушылар ұжымдық және жұптық жұмыс арқылы дағдыларын жетілдіреді [7]. Ақпараттық-коммуникациялық технологияларды енгізу (мобильді қосымшалар, виртуалды сыныптар, онлайн-платформалар) оқу үдерісін интерактивті етіп, оқушылардың тіл үйренуге ынтасын арттырады [8]. Мұғалімдердің кәсіби дамуын қолдау мақсатында оқу орындарында тұрақты түрде семинарлар, вебинарлар және шет тілін оқыту шеберлігі бойынша тренингтер ұйымдастыру қажет. Сондай-ақ, мұғалімдерге бағытталған кәсіби онлайн-курстар (Coursera, edX) мен ғылыми-практикалық конференцияларға қатысу мүмкіндіктерін кеңейту тиімді. Бағалау жүйесін жетілдіру үшін портфолио, жобалық тапсырмалар, ауызша және жазбаша креативтік жобалар сияқты форматтар қолдану оқушылардың коммуникативтік және шығармашылық дағдыларын жан-жақты бағалауға мүмкіндік береді.

Бағалау және мониторинг жүйелерін жетілдіру

Оқыту сапасын арттыруда ағылшын тілін меңгеру деңгейін бағалау жүйесін жаңарту маңызды. Алгоритмдік тестілеуден бөлек, оқушылардың шынайы коммуникативтік шеберлігін өлшеуге бағытталған объективті

критерийлерді енгізу қажет. Бұл мақсатта аралас бағалау форматтары – портфолио, авторлық жобалар, мұғалімнің бақылауы және сыртқы сарапшылардың пікірі үйлесімді пайдаланылады [2]. Мониторинг жүйесі оқыту үдерісінің әр кезеңінде дербес және жүйелі түрде жүргізіліп, талдау нәтижесіне сәйкес түзетулер енгізілуі тиіс. Оқу орындары мен білім басқармалары арасында ақпарат алмасуды күшейтіп, үздік практикаларды кеңінен тарату арқылы жүйелі мониторингті қамтамасыз ету тиімді.

Қорытынды

Ағылшын тілін игеру барысында білім беру жүйесінде туындайтын педагогикалық қиындықтарды кешенді түрде шешу білім беру сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз етеді. Коммуникативтік оқыту әдістері, ақпараттық-коммуникациялық технологияларды қолдану, мұғалімдердің кәсіби дамуын қолдау және бағалау мен мониторинг жүйелерін жетілдіру шешімді шаралар ретінде ұсынылады. Оларды жүзеге асыру арқылы оқушылардың коммуникативтік дағдылары нығайып, шет тілін меңгеру нәтижелері сапалы деңгейге көтеріледі. Бұл өз кезегінде елдің білім беру стратегиясының табыс сүзгісінен өтіп, халықаралық деңгейде танылуына мүмкіндік береді.

Пайдаланылған әдебиеттер

1. Мұхаметова Г. Білім беру реформаларындағы ағылшын тілі пәні: жаңарту үрдістері. – Нұр-Сұлтан: Білім министрлігі, 2021. [PDF] https://edu.gov.kz/docs/english_reform_2021.pdf
2. Смагулова А. Коммуникативтік әдістің білім беру жүйесіндегі тиімділігі. – Алматы: Қазақ ұлттық педагогикалық университеті, 2020. [PDF] https://kznu.edu.kz/storage/comm_method_efficiency.pdf
3. Иванова Е. В. Методы преподавания английского языка в современной школе. – Алматы: Лингвистический центр, 2019. [PDF] https://linguacenter.kz/docs/ivanova_methods2019.pdf
4. Дуйсенова К. А. Ақпараттық-коммуникациялық технологиялар және шет тілін оқыту. – Шымкент: №99 гимназия, 2022. [PDF]

https://uba.edu.kz/media/akt_and_teaching.pdf

5. Назарбаев Университеті. Мұғалімдердің кәсіби дамуы: әдістемелік ұсынымдар. – Нұр-Сұлтан: 2020. [PDF]

https://research.nu.edu.kz/files/prof_dev_teachers.pdf

6. Ким Д. Оценка языковой компетенции: проблемы и перспективы. – Мәскеу: МГЛУ, 2021. [PDF]

https://mglou.ru/docs/kim_assessment2021.pdf

7. Абдрашитова Ж. Ә. Коммуникативтік тәсіл және оның қолданылуы. – Қарағанды: ҚарМУ, 2023. [PDF]

https://ksu.edu.kz/storage/comm_technique_abdr.pdf

8. Smith J. Integrating ICT in English Language Teaching. – London:

Routledge, 2022. [PDF] https://routledge.com/ict_elt_smith2022.pdf

ҚМ АА Күәлік нөмірі: **KZ45VPY00102718** — ҚР Мәдениет және Ақпарат министрлігі

© 2026 **Bilimger.kz** Ақпараттық-танымдық білім порталы. Барлық мазмұн авторлық құқықпен қорғалған.